

Zemřel Petr Rezek. Patočkův žák a pedagog, který se nebál učit studenty přemýšlet

15.11.2022 - Adam Pluhař | Technická univerzita v Liberci

Petr Rezek se narodil 9. ledna 1948, vystudoval psychologii, filozofii a estetiku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a následně několik let působil jako klinický psycholog. V 70. letech se věnoval především otázkám fenomenologické psychologie a fenomenologie umění.

V polovině 70. let byl v těsném kontaktu s Janem Patočkou, měl blízko k Jindřichu Chalupeckému, společně se sochařem Zdeňkem Palcrem zformuloval svébytnou koncepci sochy.

V 80. letech se zčásti i s ohledem na možnosti tajné spolupráce se zahraničními kolegy intenzivněji věnoval antické filozofii. Do tuzemského prostředí uvedl kritické studie a překlady Aristotela, Platóna a Plotína.

V samizdatu publikoval i kritické úvahy o myšlení některých českých intelektuálů včetně pozdějšího prezidenta Václava Havla. Jak uvedla agentura ČTK, neustálé ironizování či zpochybňování názorů těch, kdo je považovali za zjevené pravdy, vedlo k tomu, že byl Petr Rezek někdy označován jako enfant terrible české filozofie.

Vedl také jeden z nejvýznamnějších filozofických bytových seminářů a ve spolupráci s britskou Asociací Jana Husa spoluorganizoval tajné návštěvy britských akademiků. Po změně politického režimu nastoupil na Akademii výtvarných umění v Praze a Filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, následně působil na Akademii výtvarných umění v Praze a na Fakultě umění a architektury Technické univerzity v Liberci (zdroj: Wikipedia).

Po roce 1989 inicioval vznik edice PomFil (Pomocník filosofa) v nakladatelství Oikúmené. Již v době, kdy se o performance ani pořádně nevědělo, samizdatově publikoval rozsáhlé filozofické studie performance a performativity.

Výuka jako monumentální přednáška

Na Fakultě umění a architektury TUL působil docent Rezek dvakrát. Poprvé dlouhá léta v pozici vedoucího katedry teorie a umění a po malé pauze pak poslední roky přednášel pod katedrou architektury úvod do architektury. Rovněž byl vedoucím ateliéru prvního ročníku. Tento semestr ještě asistoval v ateliéru Petra Jandy.

„Docent Rezek v prvním období reformoval celou katedru, zcela změnil způsob výuky všech hlavních předmětů katedry. Výuka mnoha předmětů se proměnila v jednu monumentální přednášku pro všechny studenty naší fakulty. Začínala ve čtvrtek v sedm hodin ráno a zabrala celé dopoledne. Strídali se tam přednášející včetně docenta Rezka. Všichni tedy měli přehled o tom, co přednáší druzí a vše do sebe zapadalo. Ve druhém období učil úvod do architektury, což byla disciplína nejvíce volná pro jeho styl přednášek. Na začátku semestru říkal, že ten předmět je zcela zbytečný, ale když už ho studenti a on musí mít, tak toho k něčemu využijí. A vedl studenty k tomu, aby se naučili myslet,“ řekl Jiří Žid, pedagog Fakulty umění a architektury TUL (FUA) a blízký spolupracovník Petra Rezka.

Docent Rezek se také od začátku intenzivně věnoval fakultní knihovně, která vznikla přesunem

soukromého fondu profesora Suchomela a několika nákupy. Petr Rezka z ní za 20 let vybudoval knihovnu vysoké úrovně. „Mnoho studentů jistě vzpomíná na zahraniční exkurze, kdy se vraceli do Liberce s plnými taškami knih, aby se místo drahého poštovného mohlo koupit více knih. Docent Rezek také pořádal monumentální a nezapomenutelné exkurze po Evropě nebo bral studenty na operní představení,“ zavzpomínal Jiří Žid.

Jak říká, studenty docent Rezek formoval především přes autory, kteří něco vytvořili. Teoretiky, architekty, umělce a další. Vždy se detailně zabýval jejich dílem, které vykládal, srovnával. Viděl do souvislostí a učil studenty přemýšlet a vidět. Nevzpomínal, neobracel se k minulosti ani k osobním zážitkům.

Označení „filozof“ neměl Petr Rezek rád. Považoval se za učitele. Při mnoha různých konzultacích, kritikách, odevzdávkách nebo diplomních komisích se snažil, jak říkával, „hladit kočku proti srsti“. „Jeho dobře mířenými (možná příliš upřímnými, ale o to hodnotnějšími) reflexemi mnohdy dekonstruoval a rozšiřoval smýšlení nejednoho studenta. A ačkoli neměl rád, když se o něm mluvilo jako o filozofovi, mnohým z nás otevřel nepoznaný svět hravosti uvažování, čtení a odpovídání na otázky architektury, umění, světa i života z nekonečna úhlů a vzdáleností,“ stojí ve smutečném oznámení na stránkách FUA.

Petr Rezek byl osobností, která ovlivňovala nejen studenty, ale i jeho přátele, architekty, profesory, tvůrce a myslitele v mnoha rovinách. „Byl dřičem, který nechtěl sklouznout k banalitě nebo opakování. Každou přednášku si dlouze připravoval, znovu a znovu celá léta. Nikdy přednášky neopakoval, každý semestr přicházel s novými tématy toho, co vykládal. Vyžadovalo to odvalu, hodně riskoval, zda se mu to povede. Jeho přednášky pak byly dramatem, energickým i hereckým výkonem,“ doplnil architekt Žid.

Všichni, kteří Petra Rezka zažili, jistě vzpomínají na celou řadu příhod a situací. Architektu Jiřímu Židovi v mysli zůstává vzpomínka na manuální propedeutika architekta, která docent Rezek založil, a jež probíhala poslední tři léta ve Slavonicích. Studenti se na nich měli naučit nejen řemeslným základům, ale také řemeslnému myšlení. „Ve Slavonicích docent Rezek řídil jako dirigent místní řemeslníky, příjezdějící mistry svých oborů, architekty a další přednášející, aby vznikl jeden doplňující se celek. A dopadalo to tak, že se vše propojovalo, vše se vším souviselo a vzájemně na sebe navazovalo, aniž by se všichni museli dopředu domlouvat a dlouze koordinovat. On to řídil svými zadáními, svou osobností a tím, co celý život učil,“ zavzpomínal Jiří Žid.

„Kdo kontroverzního Petra Rezka poznal, tomu se jistě zapsal do paměti, ať už vzletnou nadčasovou úvahou, ikonickým smíchem nebo situací připomínající scénář absurdního dramatu. Rezkova zdánlivě nabručená, ironická a neustále dumající aura zůstane hluboko zarytá v základech fakulty (a v knihovně obzvláště), proklouznutí neboli smrti navzdory... Petr Rezek byl, je a bude nesmrtelným a zároveň nekýčovitým skvostem přemýšlivé české kultury. Bylo nám ctí,“ loučí se s touto výjimečnou osobností tým FUA.

Adam Pluhař

<https://tuni.tul.cz/a/zemrel-petr-rezek-patockuv-zak-a-pedagog-ktery-se-nebal-ucit-studenty-premysle-t-143667.html>